

podaného štátnym zastupiteľstvom dňa 31. decembra 1934 proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turčianskom Sv. Martine zo dňa 15. decembra 1934, po preskúmaní spisov z úradnej moci zrušil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu a nariadil tomuto disciplinárnemu súdu, aby znova vo veci jednal a rozhodol; odvolanie štátneho zastupiteľstva odkázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Správne vytyka štátne zastupiteľstvo, že v tejto disciplinárnej veci neni rozhodujúcim, či ponosovateľ A. J. zaplatil obvineným advokátom požadované útraty pod podmienkou, že má právo tieto útraty späť požadovať, keď ich nesprávne platil, alebo bezpodmienene. Obvinenému advokátovi dáva sa za vinu, že od svojej strany požadoval procesné trovy, ktoré nemal práva požadovať, nebo mu ich už raz protistrana zaplatila a na iné útraty nároku nemal, a mimo to, že požadoval od svojej strany na útratách sumu 547 Kč ako vyplatený prevodný poplatok, trebárs tento za stranu nikdy nezaplatil. Priechi sa cti a vážnosti advokátskeho sboru, ktorého obvinený je členom, a činí ho nehodným cti a dôvery také chovanie, keď si dva razy nechá platiť pravotné útraty, a to jeden raz od protistrany, ktorá bola súdne zaviazaná k plateniu útrat, a druhý raz od svojej strany, ktorú zastupoval, keď vôbec nemal práva od nej tieto útraty požadovať, a rovnako keď požadoval od svojej strany zaplatenie hotových výdavkov za stranu, ktoré nikdy nekonal. Inkrimované disciplinárne previnenie jestvuje však nielen vtedy, keď obvinený advokát konal úmyselne — tu by mohlo prípadne prísť v úvahu, či obvinený advokát neni podozrivý z trestného činu podvodu — ale i vtedy, keď koná z hrubej neopatrnosti.

Vo výsledku dosavádneho pokračovania neboly zistené ani po objektívnej ani po subjektívnej stránke všetky okolnosti, ktorých je k posúdeniu zažalovaného previnenia potreba. Bude preto treba najmä zistiť, či a ktoré položky z účtu obvineným advokátom súkromnej strane predloženého, boly obvineným dvakrát požadované, resp. jemu dvakrát zaplatené, a akým spôsobom došlo k tomu, že obvinený požadoval od svojej strany zaplatenie 547 Kč, ktoré nikdy za stranu nevyplatil. Hľadiac na ďalšiu obranu obvineného, že sa mu súkromná strana zviazala údajne prostredníctvom obvodného notára, že obvinenému nahradí aj iné útraty okrem tých, ktoré budú súdom určené, bude treba ďalej zistiť, ktoré položky účtu sa týkajú týchto iných útrat a či zodpovedanie obvineného je pravdivé. Ponevác k zisteniu týchto skutočností bude treba ďalšieho vyšetrovania, zrušil najvyšší súd z úradnej moci napadnutý rozsudok a uložil disciplinárnemu súdu, aby po doplnení vyšetrovania znova vo veci rozhodol.

Čís. 247 dis.

Nárok státu na stíhání kárných poklesků jeho zaměstnanců nezakládá přestupem zaměstnance z jednoho odvětví státní správy do jiného oboru státní služby, nýbrž teprve zrušením služebního poměru (§ 131 služ. pragm.).

Služební poklesky státního zástupce mohou býti předmětem řízení podle zákona čís. 46/1868 ř. z., upravujícího kárné řízení se soudcovskými úředníky, i když provinivší se státní zástupce je v době řízení již soudcovským úředníkem ve smyslu § 1 cit. zák.

Příslušnost kárné instance ve příčině poklesků spáchaných v době, kdy obviněný byl státním zástupcem, řídí se služebním zaměstnáním a postavením soudcovského úředníka v době zahájení kárného řízení.

Pravomoc kárného soudu se v těchto případech vztahuje jen na služební přechy, jichž se soudcovský úředník dopustil v dřívějším státním poměru služebním, nikoli na pouhé nepřistojnosti.

Při výměře trestu podle soudcovského kárného zákona (čís. 46/1868 ř. z.) je v takovémto případě dbáti toho, aby nebylo s obviněným nakládáno přísněji, než kdyby byl souzen kárnou komisí podle předpisů služební pragmatiky.

Pokud nejde o porušení povinností, uložených soudci (bývalému státnímu zástupci) úřadem a služební přísahou, poskytoval-li v ojedinělých případech z pouhé ochoty a společenské slušnosti právní porady.

Je kárným přečinem, svěřil-li obviněný částku, kterou mu strana bez jeho vědomí a souhlasu podstrčila, třetí osobě, spoléhaje, že ona peníze podle jeho příkazu straně vrátí, aniž se přesvědčil, zda se tak skutečně stalo.

(Rozh. ze dne 13. května 1935, Ds II 15/34.)

Nejvyšší soud jako kárný odvolací soud v kárných věcech soudců po ústním neveřejném líčení o odvolání vrchního prokurátora jakož i obviněného soudce co do viny a trestu z kárného nálezu vrchního soudu v Brně ze dne 4. června 1934, pokud jím byl obviněný uznán vinným služební nepořádností podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. z. a §§ 46, 47 patentu ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. z. — uznal takto právem: Odvolání obviněného se z části vyhovuje, kárný náleze se zrušuje v bodu 1. v tom smyslu, že se obviněný zprošťuje obvinění, že osobám cizím udílel porady ve věcech civilních i trestních, které byly v běhu u krajského soudu v U., po případě u okresního soudu ve V. Odvolání vrchního státního zastupitelství, pokud směřuje proti bodu 1 kárného nálezu, odkazuje se na toto rozhodnutí. Pokud pak jde o bod 3. kárného nálezu, vyhovuje se odvolání vrchního státního zastupitelství a uznává se právem, že se obviněný dopustil kárného přečinu, pokud v roce 1929 částku 200 Kč, kterou mu bez jeho vědomí a souhlasu F. Z. vstrčil do kapsy jako náhradu nákladů spojených s cestou do Brna za účelem intervence u nejvyššího soudu v civilním sporu proti F. Z., nevrátil přímo F. Z., nýbrž odevzdal ji třetí osobě, spoléhaje na to, že tato peníze vrátí. Odvolání obviněného z výroku o vině, pokud jde o tento bod, jakož i z výroku o trestu odkazuje se na toto rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Podle osobních výkazů byl obviněný jmenován dne 24. července 1919 náměstkem státního zástupce, dne 25. srpna 1921 státním zástupcem a 5. prosince 1929 soudním radou. Službu u státního zastupitelství konal až do 18. ledna 1930, kdy jako soudní rada nastoupil službu u krajského

soudu. Z těch skutků, kterými ho kárný nález uznal vinným, shledav v nich služební nepořádnost podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. z., spadají některé časově do doby jeho služební funkce státního zástupce a bude proto třeba vysloviti se o tom, zda služební poklesky státního zástupce mohou být i předmětem řízení podle zák. čís. 46/1868 ř. z., upravujícího kárné řízení se soudcovskými úředníky, i když provinivší se dříve státní zástupce v době řízení je již soudcovským úředníkem ve smyslu § 1 cit. zák. Odvolání obviněného na tuto zásadní otázku případu nepoukazuje a z důvodu uvedeného služebního poměru nedokazuje právní pochybení výroku. Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací musí však již z moci úřední případ též v tomto uvedeném směru vyřešiti.

Nejvyšší soud shledal, že nemůže zaujati stanovisko, že případné služební provinění obviněného z doby, kdy byl státním zástupcem a nebyl tudíž ještě soudcovským úředníkem ve smyslu § 1 zák. čís. 46/1868 ř. z., nelze vůbec kárně stíhati podle tohoto zákona, tím méně že lze obviněného pro ně uznati vinným porušením povinností soudcovských, — a že nemůže proto zrušiti onu část kárného nálezu, jíž obviněný byl odsouzen pro kárné poklesky spadající do doby jeho úřadování u státního zastupitelství.

Disciplinární zákon úřednický i soudcovský mají stejnou podstatu a účel: postihnouti trestem zaměstnance státní (soudcovské i nesoudcovské) za porušení povinností jim uložených, jež jsou svojí podstatou stejné ve státní službě soudcovské i mimosoudcovské, a jichž porušení v obojím případě je způsobilé poškoditi tytéž statky, které mají disciplinární zákony stejně hájiti (viz k tomu § 45, odst. 1 soudní instrukce).

Pro správné řešení otázky, o niž tu jde, je v první řadě třeba si uvědomiti, kdy nastane a kdy zaniká právo státu na stíhání kárných poklesků státními zaměstnanci spáchaných.

Státní služební poměr počíná se dnem doručení dekretu o ustanovení. Tímto přijetím do státní služby a nastoupením této služby vzniká pro úředníka povinnost, zachovávat se podle předpisů platných pro státní zaměstnance všeobecně a pro obor státní správy, v němž je činným, obzvláště a nastává tímto okamžikem nárok a právo státu kárati zaměstnance, který poruší své stavovské a úřední povinnosti, podle příslušných kárných předpisů.

Tento nárok státu na stíhání kárných poklesků jeho zaměstnanců nemůže zaniknouti přestupem z jednoho odvětví státní správy do jiného oboru státní služby; vždyť vždy je důvodem kárného stíhání porušení povinností náležejících zaměstnanci vůči jeho zaměstnavateli — státu — a je s tohoto hlediska pro stíhání kárných poklesků lhostejno, zda zaměstnanec dlí v tom či onom odvětví státní správy: změnou státního služebního poměru nemění se nic na podmětu, kárným pokleskem dotčeném. Teprve zrušením tohoto služebního poměru zaniká právo státu na kárné stíhání a jest i tu stát oprávněn odepřít zaměstnancem jednostranně ohlášený výstup, jestliže zaměstnanec je v kárném vyšetřování. V tomto směru sluší poukázati na předpisy § 84 služební pragmatiky, platné podle čl. I. zák. z 25. ledna 1914, č. 15 ř. z. i pro soudcovské úředníky.

Podle těchto všeobecně platných zásad je tedy jisto, že také úředník státního zastupitelství odpovídá státu za kárné poklesky, spáchané v tomto služebním poměru státním, a to i tehda, když přestoupil z tohoto poměru do jiného odvětví státní služby, tedy i do státní služby soudcovské.

Jde nyní o další otázku, kterou kárnou instancí má býti souzen úředník, jenž přestoupil ze služby státního zastupitelství do sboru soudcovských úředníků, za poklesky v oné službě spáchané. Třeba tu uvažovati, zda přichází v úvahu jako příslušná kárná instance kárná komise zřízená podle § 19 n. m. spr. z 2. února 1914, č. 5 m. v. pro nesoudcovské úředníky u vrchních státních zastupitelstev, či kárný senát vrchního soudu, resp. nejvyššího soudu, zřízený pro soudcovské úředníky podle § 8 zákona z 21. května 1868, č. 46 ř. z.

S ohledem na poměr služební nadřízenosti a podřízenosti, ovládající celý systém úřednické hierarchie ve státní službě, sluší tu vycházeti ze zásady — vyslovené ostatně i v § 103 služ. pragm. — že příslušnost se řídí úředníkovým služebním zaměstnáním a postavením v době z a h á j e n í kárného řízení, takže by byl příslušným i v případě, o němž jde, v příčině poklesků spáchaných v době, kdy obviněný byl státním zástupcem, kárný senát vrchního soudu, uvedený v § 8 b) zák. č. 46/1868. Nehledíc k této všeobecně platné zásadě, byla by ostatně v tomto speciálním případě příslušnost kárné komise vrchního státního zastupitelství (§ 19 cit. m. n.) nemožná již s ohledem na zvláštní postavení, jak je soudcům zaručeno ústavní listinou, podle níž (§ 99) soudcové proti své vůli mohou býti přeloženi, sesazeni nebo do výslužby dáni jen na základě pravoplatného kárného nálezu. Speciální zákonné předpisy v tomto ohledu jakož i v příčině suspendování soudců z úřadu jsou obsaženy v zákoně ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. z., podle jehož § 7 kárný trest může soudcovským úředníkům býti uložen jen »nálezem příslušného kárného soudu (kárného senátu)«, jímž právě a jedině jest v § 8 téhož zákona stanovený kárný soud.

Ovšem ani služební pragmatika ani kárný zákon soudcovský neobsahují zvláštního ustanovení v příčině kárné příslušnosti o úřednících přestoupilých do soudní služby z jiného odvětví státní služby. Leč z této mezery nelze přece vyvozovati důsledek, že by takovýto úředník (soudce) pro poklesky, spáchané za doby dřívějšího svého zaměstnání v jiném odvětví státní správy nemohl býti stíhán. Neboť, jak již v úvodu zdůrazněno, nezaniká a nezanikl nárok státu na kárné stíhání tohoto jeho zaměstnance přestupem do jiného státního poměru služebního, vždyť stát i nadále je jeho službodárcem, třebaže úředník přestoupil do státní služby soudcovské a přičilo by se již všeobecnému a přirozenému citu právnímu, že by stíhání a kárání disciplinárních poklesků prostým přestupem z jiného odvětví státní služby do služby soudcovské mohlo býti zmařeno. Takovýto postup by odporoval i § 131 služ. pragmatiky, platnému i pro soudce, podle něhož je kárné řízení zastaviti jen v případě výstupu ze státní služby, tedy nikoli při přestupu do jiného odvětví této služby.

Souzení dotyčných poklesků kárným soudem stanoveným v § 8 zák. č. 46/1868 nebrání ani znění § 2 tohoto zákona, vždyť se jím všeobecně vytyčují jen skutkové podstaty kárných nepřístojností a kárných přečinů,

aniž znění tohoto § vylučuje příslušnost kárných soudů v § 8 uvedených co do skutků soudcem dříve v jiném státním zaměstnání spáchaných.

Správnost tohoto názoru podporuje konečně výnos ministerstva spravedlnosti z 13. března 1857, č. 5304, řízený na presidia vrchních soudů a vrchní státní zastupitelství, podle něhož v příčině kárných přečinů zaměstnancem spáchaných v jiném oboru státní správy přísluší kárná moc jen nadřízené vrchnosti onoho odboru, v němž úředník neb sluha je skutečně zaměstnán. Vycházejí z této zásady jako ze samozřejmosti, zákonodárce zřejmě nepokládal za potřebné tuto otázku zvláště řešiti v zákoně č. 46/1868, a to tím méně, když státní zástupcové rovněž jako i soudcové náležejí k jednomu a témuž oboru státní správy, totiž k resortu ministerstva spravedlnosti. Byl tedy kárný senát vrchního soudu příslušný jednati i o kárných poklescích obviněného z doby jeho činnosti u státního zastupitelství.

Pokud pak jde o řízení samé, sluší pravomoc kárného soudu ve dvojím směru omeziti: Již onen výnos ministerstva spravedlnosti z 13. března 1857 mluví o kárných přečinech; i ustanovení § 103 služební pragmatiky z roku 1914, upravující příslušnost v případě přestupu do jiného státního poměru služebního, jedná pouze o služebních přečinech, jichž se úředník dopustil v dřívějším státním poměru služebním, a nevztahuje se na pouhé nepřístojnosti, zřejmě též proto, že je má stíhati především představený úředníka, případně soudce (§ 91 služební pragmatiky, § 4 soudcovského disciplinárního zákona). Tuto zásadu sluší zachovávat i v případě přestupu do soudcovské služby, vždyť obviněný zajisté nemá býti na tom hůře, než kdyby byl přestoupil ze služby státního zastupitelství do jiného státního poměru služebního nežli právě soudcovského. Nelze ho proto stíhati před kárným senátem vrchního soudu a potrestati i pro pouhé nepořádnosti, spáchané za služby u státního zastupitelství.

Rovněž nelze pominouti, že tresty kárné, stanovené v § 6 soudcovského kárného zákona č. 46/1868, z části jsou mnohem přísnější než tresty stanovené v § 93 služ. prag. Podle zásady čl. IX. uvozovacího patentu k tr. z. platné i pro řízení kárné, sluší dbáti toho, aby při výměře trestu nebylo s obviněným nakládáno přísněji, než kdyby byl souzen kárnou komisí podle předpisů služební pragmatiky. Sluší proto výrok o trestu přiměřeně přizpůsobiti předpisům § 93 služ. prag. (viz podobnou zásadu vyslovenou i v rozhodnutí č. 10 dis. Sb. n. s.).

Je-li takto otázka příslušnosti se všemi důsledky rozřešena, lze nyní přikročiti k rozboru jednotlivých poklesků obviněnému za vinu daných.

Podle bodu I. napadeného kárného nálezu udělil obviněný v roce 1927 (v době své funkce státního zástupce) poradu F. M-ovi a v roce 1930 (jako soudce) poradu J. O-ovi. Činnost v případě F. M. omezuje se na to, že obviněný M-ovi, jež přivedl k němu jeho bratr, poradil, aby se dále nesoudil a věc (civilní spor) vyrovnal. Pokud jde o případ stavší se o 3—4 roky později, spočíval při zřeteli na svědectví J. O-a domněle závadný hovor obviněného s O-em pouze v tom, že J. O., dostavivší se k němu v průvodu jeho bratra a tímto patrně uvedený, sdělil mu, jakou

trestní věc má s M. J-ovou a že má strach před potrestáním, načež ho obviněný utěšil, že strach míti nemá, že to není nic hrozného a že kdyby J-ová před soudem odpřísáhla, že byla pannou a pak opak byl dokázán, že by ji (O.) mohl stíhati pro zločin křivé přísahy. Věřili zde kárný soud první stolice obviněnému, že ani v tomto, ani v jiných případech nepřijal žádného daru za poradu a že šlo o pouhou ochotu, a nedospěl-li ani jinde k závěru o jeho vědomí, či aspoň o podezření, že bratr těží z této jeho ochoty vyslechnouti osoby cizí a dává si od nich platiti, pak zejména při zřeteli ke skutečnosti, že soudce, po případě i státní zástupce již svým povoláním je určen a zvyklý tomu, aby v mezích své služby udílel právní porady, ani v těchto zcela ojedinelých skutcích, jevících více méně ráz společenské slušnosti s ohledem na bratra, jenž ho se svými známými v kanceláři navštívil, nelze shledávati nic, čím by byl obviněný porušil svoje povinnosti úřadem i služební přísahou jemu uložené a není možno též souditi, že rozhovory shora uvedenými snížil nějak vážnost stavu. Je proto v tomto bodě vyhověti odvolání obviněného z výroku o vině a zprostiti ho obvinění a netřeba tu proto otázku příslušnosti dále rozebírati.

Pokud jde o factum F. Z. (bod 3. kárného nálezu), byly spisy ve sporu K. contra Z. v důsledku Z-ova dovolání ze dne 9. září 1929 předloženy dne 2. října 1929 nejvyššímu soudu, a došlo na honě na podzim 1929 — jak vysvítá z určitého údaje F. Z., jenž není nikterak vyvrácen pouhým dohadem obviněného, že se tak mohlo státi snad teprve v roce 1930 — k oné rozmluvě mezi obviněným a F. Z., při níž Z. žádal obviněného, aby jel do Brna intervenovat a za tím účelem mu vstrčil do kapsy 200 Kč. Je tedy nepochybně, že označení doby provinění »1929 nebo 1930« bylo do enuciátu kárného nálezu prostě přejato z odkazovacího usnesení volícího zde jen neurčité časové označení, ač z obsahu důvodů nálezu je nepochybně, že provinění obviněného, které kárný nálezhledal v tom, že navrácením částky 200 Kč pověřil svého bratra a neodeslal ji jiným spolehlivějším způsobem a nepřesvědčil se, zda bratr ony peníze vrátil, stalo se na podzim r. 1929, tedy v době, kdy obviněný ještě nebyl soudcovským úředníkem. Ono pouhé nepřesvědčení se, zda peníze byly vráceny, nemůže vzhledem k celkové souvislosti a povaze případu býti posuzováno jako delikt trvalý, zasahující i dobu, kdy obviněný, přestav býti státním zástupcem, stal se úředníkem soudcovským ve smyslu zákona čís. 46/1868 ř. z. Kárný soud kvalifikoval tento skutek jako služební nepořádnost, leč tu nelze upříti oprávnění odvolání vrchního státního zastupitelství, pokud poukazuje ke způsobnosti tohoto činu přivoditi újmu na soudcovské — správně »stavovské« pověsti. Obviněný sám připouští ve svém odvolání, že »se zlobil na Z. a nařídil bratrovi, aby peníze ihned zítra vrátil Z-ovi«, že se však bratr vytácel, že to asi Z. nebude chtít přijati a že by mu je v tomto případě odpočítal z dluhu, který Z. u něho má«. Z toho vysvítá, že bratr, jenž přichází s takovými nápady a návrhy, vůbec není vhodnou a spolehlivou osobou, které lze svěřiti vyřízení tak choulostivé a pro dobrou pověst státního zástupce tak důležité věci. Jde skutečně o netečnost rázu zcela mimořádného, když se obviněný za těchto okolností netázal ihned bratra jakož i Z. na to, zda peníze byly tomuto řádně a bez odkladu vrá-

ceny, a pokud Z-ovi nevytýkal naprostou nepřístojnost jeho jednání, a zavínil-li takto obviněný touto svou hrubou nedbalostí sám, že se o něm šířily pověsti, že byl Z-ou k vůli intervenci u nejvyššího soudu podplacen. Že tímto jednáním obviněného ohroženy byly státní zájmy značnou měrou, je nade vší pochybnost jasné a sluší proto již v tomto činu samém spatřiti služební přečin. Bylo proto vyhověti odvolání vrchního státního zastupitelství a uznati na kárný přečin, jak bylo uvedeno.

Čís. 248 dis.

Soudce porušil hrubě povinnost mlčelivosti uloženou mu ustanovením § 50, odst. 1 soudní instrukce, uvedl-li ve známost široké veřejnosti (svými vlastními novinářskými články nebo poskytnutím informací k nim) skutečnosti ze soudních spisů nebo z obsahu listin, jež nebyly buď nikomu kromě přímých účastníků příslušného soudního řízení přístupny, nebo byly přístupny jen obmezenému počtu zájemců.

Činem tímto porušil obviněný soudce i služební povinnosti uložené mu § 47 soudní instrukce, aby i mimo úřad opominul všechno, co by bylo způsobilé snížit důvěru k jeho soudcovským úředním úkonům.

(Rozh. ze dne 22. května 1935, Ds I 14/35.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací vyhověl po neveřejném líčení odvolání vrchního prokurátora proti kárnému nálezu disciplinárního senátu vrchního soudu v Praze ze dne 18. ledna 1935, jímž byl obviněný soudce uznán vinným nepořádností podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. z. pro porušení služebních povinností v § 47 soudní instrukce ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. z. a v § 2, odst. 2 zák. z 21. května 1868, čís. 46 ř. z. vytčených a uložen mu za to pořádkový trest důtky, změnil kárný nálezn a uznal obviněného vinným služebním přečinem podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. z., spáchaným tím, že činy uvedenými v kárném nálezu porušil služební povinnosti, uložené mu v §§ 47 a 50 soudní instrukce ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. z., a odsoudil ho za to podle § 6, lit. a) zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. z. ke kárnému trestu přeložení v téže hodnosti na jiné služební místo bez nároku na náhradu nákladů na přесídlení.

D ů v o d y:

Kárný nálezn vrchního soudu v Praze, zůstav po skutkové stránce nenapaden, je vrchním prokurátorem vzat v odpor pouze co do kvalifikace provinění obviněného jako pouhé nepořádnosti. Nemůže proto nejvyšší soud jako kárný soud odvolací přezkoumati kárný nálezn po stránce skutkové a nelze mu také přihlížeti k vývodům obhájce obviněného, pokud se jimi pokusil napadati skutkový podklad, zjištěný kárným náleznem,